

Щоденний звіт № 310/2020

від 31 грудня 2020 року¹

Короткий виклад

- СММ зафіксувала 20 порушень режиму припинення вогню в Донецькій області. За попередній звітний період в області зафіксовано 58 таких порушень.
- Місія зафіксувала 26 порушень режиму припинення вогню у Луганській області. За попередній звітний період в області зафіксовано 37 таких порушень.
- СММ продовжувала здійснювати моніторинг на ділянках розведення сил і засобів у районах Станиці Луганської, Золотого й Петрівського. У межах ділянки розведення в районі Золотого, поблизу її північного краю, БПЛА СММ дальнього радіуса дії зафіксував 130-метрову траншею (за оцінкою, належала Збройним силам України).
- Місія сприяла встановленню локального режиму припинення вогню та здійснювала моніторинг його дотримання для уможливлення спорудження життєво важливих об'єктів цивільної інфраструктури, а також робіт із розмінування.
- СММ продовжувала спостерігати за ситуацією, у якій перебуває цивільне населення, зокрема на блокпості збройних формувань у Донецькій області, а також на КПВВ і відповідних блокпостах збройних формувань у Луганській області.
- Спостерігачі відвідали пункт пропуску на кордоні та здійснювали моніторинг у непідконтрольних урядові районах Донецької області поблизу кордону з Російською Федерацією.
- Свободу пересування Місії і далі обмежували*.

Порушення режиму припинення вогню²

¹ На основі інформації, що надійшла від моніторингових команд станом на 19:30 30 грудня 2020 року (за східноєвропейським часом).

² Детальнішу інформацію про всі випадки порушення режиму припинення вогню, а також мапи Донецької та Луганської областей, де відмічені всі згадані у звіті місця, представлено в додатку. Упродовж звітнього періоду камера СММ у Петрівському не функціонувала. Можливість ведення спостереження за допомогою деяких інших камер Місії була обмежена через погодні умови.

³ У тому числі вибухи.

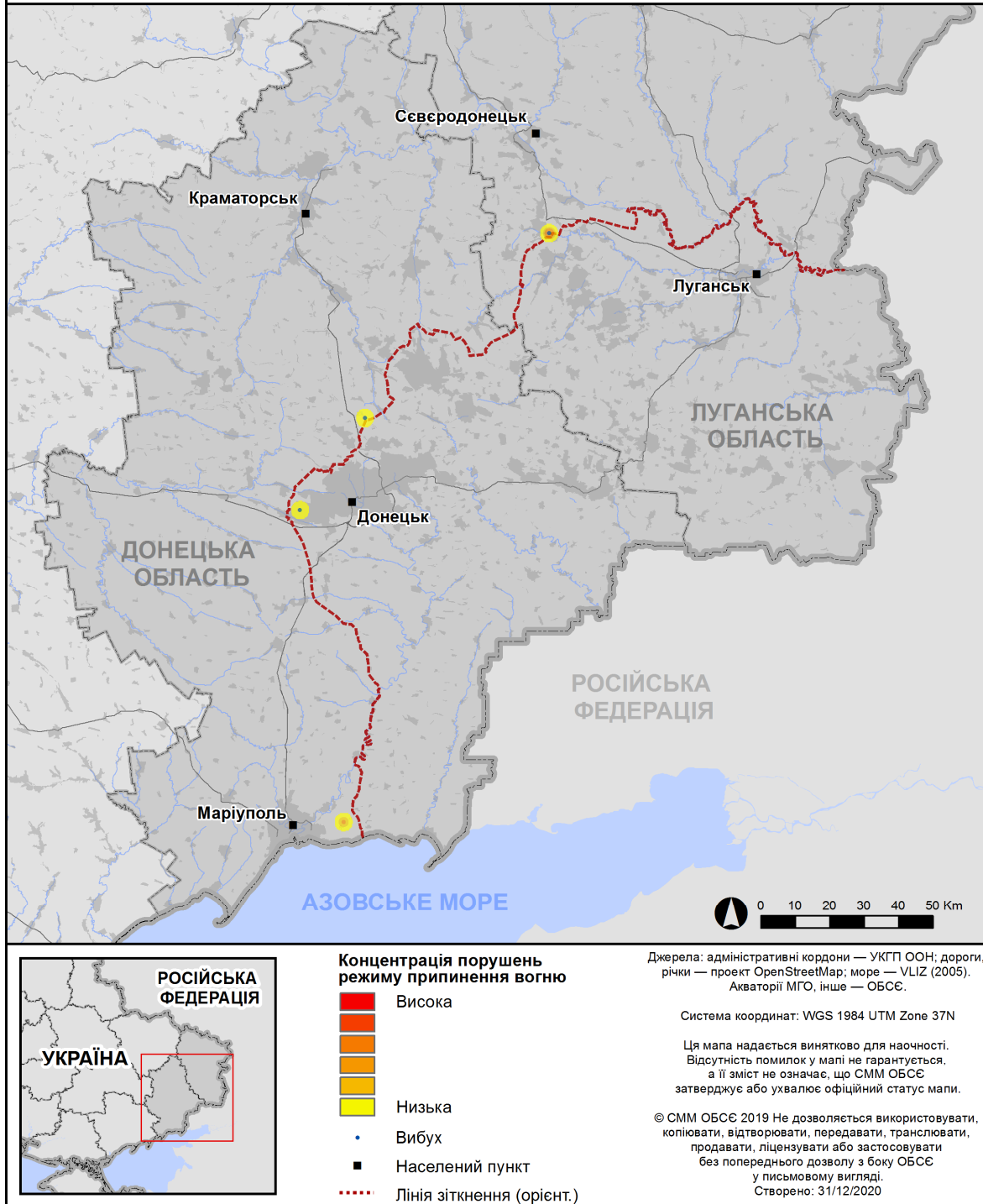
⁴ У тому числі внаслідок вогню з озброєння невстановленого типу.

Мапа зафіксованих порушень режиму припинення вогню

Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Спеціальна моніторингова місія в Україні

Зафіксовані СММ порушення режиму припинення вогню 30 грудня 2020 р.

У Донецькій області Місія зафіксувала 20 порушень режиму припинення вогню, зокрема 5 вибухів невизначеного походження: чотири в районі на північ від н. п. Олександрівка (непідконтрольний урядові, 20 км на південний захід від Донецька) й один у районі на північ від Донецької фільтрувальної станції (ДФС; 15 км на північ від Донецька). За [попередній звітний період](#) зафіксовано 58 таких порушень (зокрема 16 вибухів невизначеного походження поблизу ДФС).

У Луганській області СММ зафіксувала 26 порушень режиму припинення вогню (зокрема 2 вибухи невизначеного походження), які сталися у вечірній час у районі на північ від ділянки розведення в районі н. п. Золоте (підконтрольний урядові, 60 км на захід від Луганська) (див. нижче). За [попередній звітний період](#) у цій області зафіксовано 37 таких порушень (зокрема 10 вибухів невизначеного походження) поблизу цієї ділянки розведення.

Після засідання Тристоронньої контактної групи 22 липня, на якому була досягнута домовленість про додаткові заходи з посилення режиму припинення вогню, починаючи з 00:01 27 липня і до кінця звітної періоду Місія зафіксувала щонайменше 5 101 порушення режиму припинення вогню в Донецькій і Луганській областях (зокрема 2 129 вибухів, 665 невизначених боєприпасів, що пролетіли, 61 спалах дульного полум'я та 43 освітлювальні ракети, а також щонайменше 2 203 черги та постріли).

Ділянки розведення в районах Станиці Луганської, Золотого й Петрівського⁵

У межах ділянки **розведення в районі н. п. Станиця Луганська** (підконтрольний урядові, 16 км на північний схід від Луганська) спостерігачі бачили 2 членів збройних формувань (з нарукавними пов'язками з написом «СЦКК») південніше відремонтованого прольоту мосту біля Станиці Луганської (15 км на північний схід від Луганська).

28 грудня в межах ділянки **розведення в районі Золотого**, приблизно за 20 м на південь від її північного краю, безпілотний літальний апарат (БПЛА) СММ дальнього радіуса дії зафіксував 130-метрову траншею, що проходила в південно-західному напрямку (за оцінкою, належала Збройним силам України; не зафіксовано за даними спостереження від 4 листопада 2020 року).

Увечері 29 грудня камера СММ у Золотому зафіксувала 2 вибухи невизначеного походження та 24 невизначені боєприпаси, що пролетіли — усе орієнтовно за 2–4 км на схід (за оцінкою, поза ділянкою розведення, однак у межах 5 км від її краю).

30 грудня неподалік блокпоста збройних формувань південніше цієї ділянки спостерігачі бачили 4 членів збройних формувань (з нарукавними пов'язками з написом «СЦКК»); троє з них пройшли углиб цієї ділянки розведення до місця приблизно за 350 м на північ від її південного краю, а затим повернулися назад.

У той же день, здійснюючи моніторинг у 2 місцях поблизу ділянки **розведення в районі н. п. Петрівське** (непідконтрольний урядові, 41 км на південь від Донецька), команди Місії констатували там спокійну ситуацію.

⁵ Розведення передбачено Рамковим рішенням Тристоронньої контактної групи про розведення сил і засобів від 21 вересня 2016 року.

Протитанкові міни неподалік Широкиного Донецької області

29 грудня на північно-східній околиці н. п. Широкине (підконтрольний урядові, 100 км на південь від Донецька) БПЛА СММ малого радіуса дії вперше зафіксував 1 протитанкову міну приблизно за 20 м на північ від автодороги М14, а також знову зафіксував 13 протитанкових мін (частина зафіксованого раніше мінного поля) поперек цієї ж автодороги та в полі на південь від неї (усі, за оцінкою, належали Збройним силам України). Приблизно за 2,5 км на південь від н. п. Саханка (непідконтрольний урядові, 97 км на південь від Донецька) цей БПЛА знову зафіксував 14 протитанкових мін поперек автодороги М14 (за оцінкою, належали збройним формуванням; для ознайомлення з попередніми спостереженнями в цьому районі див. [Щоденний звіт СММ від 17 вересня 2020 року](#)).

Відведення озброєння

СММ продовжувала здійснювати моніторинг відведення озброєння, передбаченого Меморандумом, а також Комплексом заходів і Доповненням до нього.

Зусилля СММ зі сприяння спорудженню та функціонуванню життєво важливих об'єктів цивільної інфраструктури

Місія сприяла встановленню локального режиму припинення вогню та здійснювала моніторинг його дотримання для уможливлення спорудження лінії електропередачі між підконтрольними урядові н. п. Лопаскине (23 км на північний захід від Луганська) та н. п. Лобачеве (17 км на північний захід від Луганська), а також робіт із розмінування неподалік підконтрольних урядові н. п. Геївка (27 км на північний захід від Луганська), н. п. Гірське (63 км на захід від Луганська) та н. п. Мирна Долина (67 км на північний захід від Луганська).

Місія і далі сприяла забезпеченню функціонування ДФС.

Ситуація на КПВВ і відповідних блокпостах

У Донецькій області Місія відзначила, що контрольний пункт в'їзду-виїзду (КПВВ) біля н. п. Мар'їнка (підконтрольний урядові, 23 км на південний захід від Донецька) функціонував, тимчасом не зафіксувавши пасажиро-транспортного потоку. Спостерігачі також зауважили, що відповідний блокпост збройних формувань поблизу н. п. Кремінець (непідконтрольний урядові, 16 км на південний захід від Донецька) залишався закритим.

У Луганській області спостерігачі зауважили, що КПВВ у Станиці Луганській і відповідний блокпост збройних формувань південніше мосту біля Станиці Луганської функціонували, а пішоходи очікували у чергах на перетин в обох напрямках.

Спостерігачі також відзначили, що КПВВ біля Золотого та в н. п. Щастя (підконтрольний урядові, 20 км на північ від Луганська) функціонували, однак відповідні блокпости збройних формувань південніше ділянки розведення в районі Золотого та за 3 км на південний схід від мосту у Щасті залишалися закритими.

Прикордонні райони, що не контролюються урядом

30 грудня, перебуваючи в пункті пропуску на кордоні біля н. п. Маринівка (78 км на схід від Донецька) протягом орієнтовно 2 годин, команда Місії бачила, що в Україну в'їжджали 60 автомобілів (зокрема 12 із табличками «ДНР»), 2 автобуси (з табличками «ДНР» та приблизно 45 пасажирами різних віку та статі на борту) та 1 тентована вантажівка (з табличками «ДНР»), а також заходив 61 пішохід (43 чоловіки та 16 жінок різного віку, а також 2 дитини приблизно 5 та 15 років). За цей період з України виїжджали 27 автомобілів (зокрема 16 із табличками «ДНР»), 2 автобуси (з табличками «ДНР»; в одному перебували приблизно 20 пасажирів різних віку та статі), а також виходили 4 пішоходи (2 чоловіки та 2 жінки 20–39 років).

Місія також здійснювала моніторинг у непідконтрольних урядові прикордонних районах неподалік н. п. Петрівське (65 км на схід від Донецька) та н. п. Степанівка (76 км на схід від Донецька), де констатувала спокійну ситуацію.

СММ продовжувала стежити за ситуацією в Херсоні, Одесі, Львові, Івано-Франківську, Харкові, Дніпрі, Чернівцях і Києві.

***Обмеження свободи пересування та інші перешкоди у виконанні мандата СММ**

Робота з моніторингу та свобода пересування СММ обмежені загрозами у сфері безпеки, зокрема ризиками, пов'язаними з наявністю мін і невибухлих боєприпасів, а також іншими перешкодами, які щодня змінюються. Мандат СММ передбачає вільний і безпечний доступ по всій Україні. Усі підписанти Комплексу заходів погодилися з необхідністю вільного та безпечного доступу, а також із тим, що обмеження свободи пересування СММ є порушенням і що на такі порушення необхідно швидко реагувати. Вони також дійшли згоди, що Спільний центр з контролю та координації (СЦКК) повинен сприяти такому реагуванню та здійснювати загальну координацію робіт з розмінування. Однак збройні формування в окремих районах Донецької та Луганської областей часто відмовляють СММ у доступі до районів, прилеглих до непідконтрольних урядові ділянок кордону України (наприклад, див. [Щоденний звіт СММ від 29 грудня 2020 року](#)). Діяльність СММ у Донецькій та Луганській областях, як і раніше, залишалася обмеженою після того, як [23 квітня 2017 року поблизу Пришиба стався інцидент, який призвів до загибелі людини](#). Унаслідок цього спроможність Місії вести спостереження залишалася обмеженою.

Регулярні обмеження на ділянках розведення сил і засобів і через міні/невибухлі боєприпаси:

- Не здійснивши суцільного розмінування, вилучення невибухлих боєприпасів та усунення інших перешкод, сторони і далі відмовляли СММ у необмеженому доступі, а також у можливості пересуватися окремими дорогами, які раніше були визначені як важливі для здійснення Місією ефективного моніторингу та для пересування цивільних осіб.

Інші перешкоди:

- Пролітаючи над районами поблизу н. п. Веселе (непідконтрольний урядові, 9 км на північний захід від Донецька), південніше зруйнованого міжнародного аеропорту «Донецьк», міні-БПЛА СММ зазнавав впливу перешкод сигналу GPS

(за оцінкою, ймовірно внаслідок глушіння)⁶. Спостерігачі втратили контроль над просторовим положенням БПЛА, який приземлився у невизначеному місці поблизу аеропорту, звідки повернути його не вдалося. Команді Місії не вдалося встановити, було приземлення спричинене спрацюванням процедури автоматичного приземлення БПЛА в умовах обмеженого доступу або впливом ймовірного глушіння.

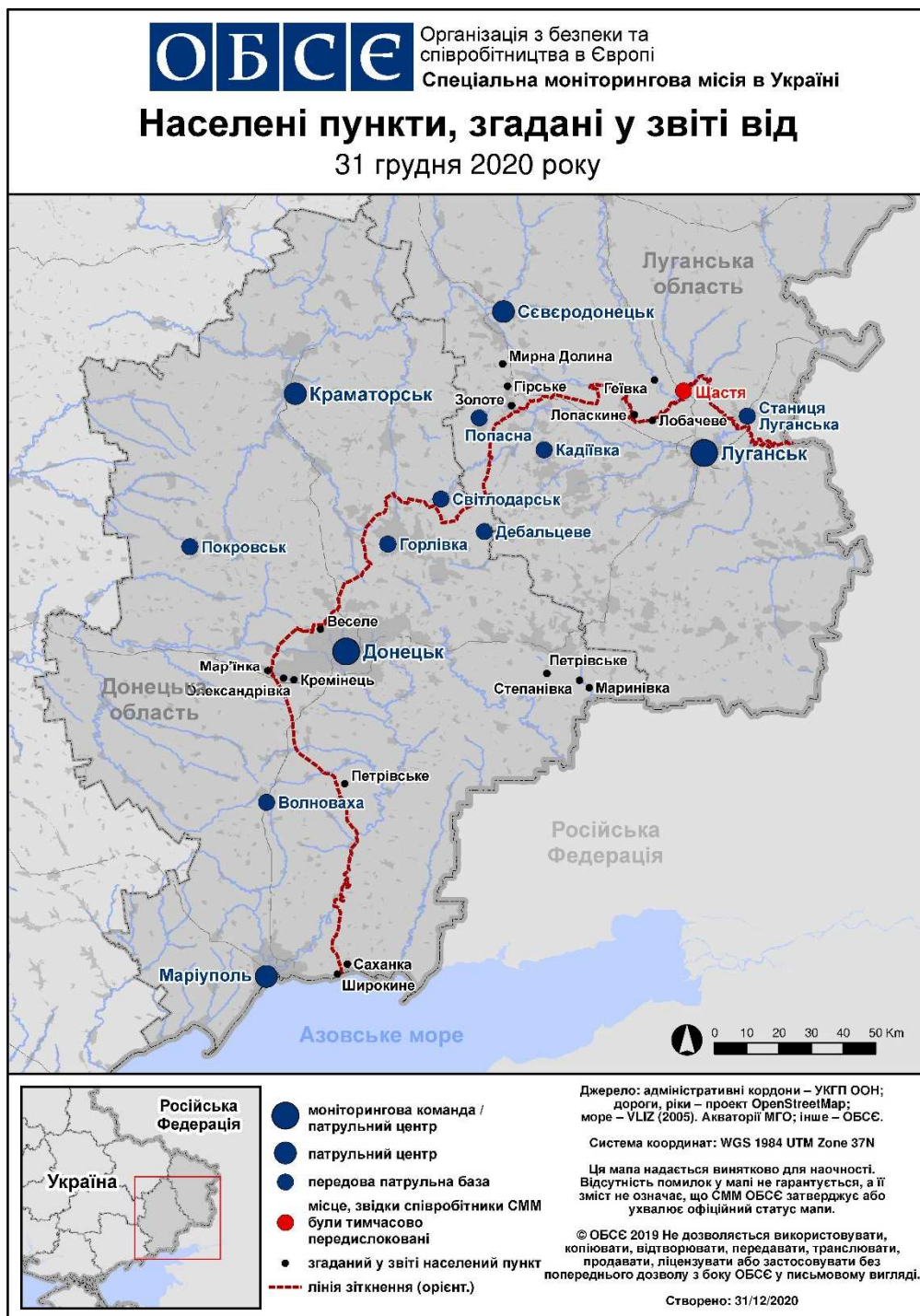
⁶ Перешкоди сигналу могли створювати з будь-якого місця в радіусі кількох кілометрів від місцеположення БПЛА.

Таблиця порушень режиму припинення вогню станом на 30 грудня 2020 р.⁷

Місце розміщення СММ	Місце події	Спосіб	К-ть	Спостереження	Опис	Озброєння	Дата, час
приблизно 1,5 км на Пд від н. п. Олександрівка (непідконтрольний уряду, 20 км на ПдЗх від Донецька)	5 км на Пн	чули	4	вибух	невизначеного походження	Н/Д	30.12, 10:55
приблизно 2,5 км на ПдПдСх від н. п. Ломакине (підконтрольний уряду, 93 км на Пд від Донецька)	2–3 км на СхПдСх	чули	15	постріл		стрілецька зброя	30.12, 11:25–11:27
приблизно 500 м на ПнСх від н. п. Кам'янка (підконтрольний уряду, 20 км на Пн від Донецька)	3–4 км на ПнСх	чули	1	вибух	невизначеного походження	Н/Д	30.12, 13:46
камера СММ у н. п. Золоте (підконтрольний уряду, 60 км на Зх від Луганська)	2–4 км на Сх	зафіксувала	8	Н/Д боеприпас	ПдПдЗх–ПнПнСх (за оцінкою, за межами ділянки розведення)	Н/Д	29.12, 19:02
	2–4 км на Сх	зафіксувала	5	Н/Д боеприпас	випущена(-й) угору (за оцінкою, за межами ділянки розведення)	Н/Д	29.12, 19:04
	2–4 км на Сх	зафіксувала	1	Н/Д боеприпас	Пд–Пн (за оцінкою, за межами ділянки розведення)	Н/Д	29.12, 19:04
	2–4 км на Сх	зафіксувала	2	Н/Д боеприпас	ПдПдЗх–ПнПнСх (за оцінкою, за межами ділянки розведення)	Н/Д	29.12, 19:06
	2–4 км на Сх	зафіксувала	1	вибух	невизначеного походження (за оцінкою, за межами ділянки розведення)	Н/Д	29.12, 19:07
	2–4 км на Сх	зафіксувала	3	Н/Д боеприпас	ПдПдЗх–ПнПнСх (за оцінкою, за межами ділянки розведення)	Н/Д	29.12, 19:07
	2–4 км на Сх	зафіксувала	1	спалах дульного полум'я	за оцінкою, за межами ділянки розведення	Н/Д	29.12, 19:08
	2–4 км на Сх	зафіксувала	1	Н/Д боеприпас	ПдПдЗх–ПнПнСх (після попередньої події; за оцінкою, за межами ділянки розведення)	Н/Д	29.12, 19:08
	2–4 км на Сх	зафіксувала	1	Н/Д боеприпас	ПдПдЗх–ПнПнСх (за оцінкою, за межами ділянки розведення)	Н/Д	29.12, 19:08
	2–4 км на Сх	зафіксувала	1	Н/Д боеприпас	випущена(-й) угору (за оцінкою, за межами ділянки розведення)	Н/Д	29.12, 19:08
	2–4 км на Сх	зафіксувала	1	вибух	невизначеного походження (за оцінкою, за межами ділянки розведення)	Н/Д	29.12, 19:08
	2–4 км на Сх	зафіксувала	1	Н/Д боеприпас	Пд–Пн (після попередньої події; за оцінкою, за межами ділянки розведення)	Н/Д	29.12, 19:08
	2–4 км на Сх	зафіксувала	1	Н/Д боеприпас	Пд–Пн (за оцінкою, за межами ділянки розведення)	Н/Д	29.12, 19:09
	2–4 км на Сх	зафіксувала	1	Н/Д боеприпас	Пд–Пн (за оцінкою, за межами ділянки розведення)	Н/Д	29.12, 19:11

⁷ У таблиці вказані лише порушення режиму припинення вогню, які були зафіксовані безпосередньо патрулями Місії чи камерами СММ, а також ті випадки, які Місія оцінює як навчання з бойовою стрільбою, контрольовані підриви, тощо. Зазначені деталі, а саме: відстань, напрямок, тип зброї тощо, базуються на оцінках, зроблених спостерігачами на місцях і спеціалістами з технічного моніторингу, і необов'язково завжди є точними. Напис «невідомо» (Н/Д) означає, що СММ не змогла підтвердити таку інформацію у зв'язку з відстанню, погодними умовами, технічними обмеженнями та/або з інших причин. Одні і ті ж самі, за оцінкою СММ, порушення режиму припинення вогню, зафіксовані паралельно декількома патрулями/камерами, відображаються у таблиці лише один раз. Термін «снаряд» позначає усі види боеприпасів.

Мапа Донецької та Луганської областей⁸

⁸ За рішенням Постійної ради №1117 від 21 березня 2014 року, СММ базується в десяти містах на всій Україні (Херсон, Одеса, Львів, Івано-Франківськ, Харків, Донецьк, Дніпро, Чернівці, Луганськ і Київ). Ця мапа східної України призначена для ілюстративних цілей. На ній вказані населені пункти, згадані у звіті, а також ті, де є офіси СММ (моніторингові команди, патрульні центри та передові патрульні бази) в Донецькій і Луганській областях. (Червоним кольором виділено передову патрульну базу, з якої співробітники СММ були тимчасово передислоковані згідно з рекомендаціями експертів з безпеки з деяких держав-учасниць ОБСЄ та з урахуванням вимог СММ щодо безпеки. СММ використовує ці приміщення у світлу пору доби, а також патрулює в цьому населеному пункті вдень).